

جمهوری اسلامی ایران

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

رساله علمی سطح ۴

تأثیر جنگ نرم بر نهاد خانواده و راه‌های مقابله با آن

استاد راهنما:

حجت‌الاسلام دکتر حسن خیری

استاد مشاور:

حجت‌الاسلام دکتر علی همت بناری

نگارش:

سید احمد خلیلی جولرستانی

۱۳۹۴

تقدیر و تشکر:

«به مصداق مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمَخْلُوقَ، لَمْ يَشْكُرِ الْخَالِقَ، بر خود لازم می‌دانم مراتب تقدیر و تشکر خود را از استاد معظم راهنما، حجت‌الاسلام دکتر حسن خیری، و استاد معظم مشاور حجت‌الاسلام دکتر علی همت بناری اعلام دارم. چراکه در نتیجه هدایت، ارشاد و راهنمایی‌های بی‌دریغ و سازنده ایشان، این رساله به سرانجام رسید. همچنین از سایر همکاران، پژوهشگران، خبرگان و اساتید محترمی که اینجانب را در تدوین این رساله یاری نموده‌اند، تشکر می‌نمایم.»

چکیده

پژوهش حاضر در زمینه تأثیر همبستگی جنگ نرم بر نهاد خانواده و راه‌های مقابله با آن در قلمروی جغرافیایی شهر میمه در استان اصفهان و قلمروی زمانی سال ۱۳۹۳ انجام شده است. روش تحقیق به صورت توصیفی - تحلیلی و کیفی و ابزار تحقیق شامل دو مرحله مصاحبه کیفی و پرسشنامه محقق‌ساخته است. برای آزمون فرضیه‌های تحقیق از ضریب همبستگی «کندال تاو سی» استفاده شده است. با توجه به اینکه سطح معناداری ضریب همبستگی از ۰/۰۵ کمتر است، بنابراین هر سه فرضیه پژوهش مورد تأیید قرار گرفت. جامعه و حجم نمونه آماری شامل دو بخش: ۱- خانواده‌های شهر میمه به تعداد ۲۰۰ نفر/ نمونه بوده که توسط فرمول کوکران محاسبه شده و تحقیق در جهت شناخت و بررسی وضعیت خانواده‌ها و تأثیر جنگ نرم با ابزار ماهواره توسط ابزار پرسشنامه محقق ساخته با تعداد ۲۰ سوال بر روی آن‌ها انجام گرفته است. ۲- خبرگان و صاحب‌نظران جنگ نرم و رسانه، علوم تربیتی، دینی و اسلامی و کارشناسان مسائل خانوادگی به تعداد ۱۰ نفر/ نمونه به روش کیفی و سبک دلفی می‌باشد.

از مجموع ۱۰ نفر جامعه آماری در مصاحبه کیفی، یک سوال برای سنجش راهکار مقابله با تهدیدهای شبکه‌های ماهواره‌ای و اینترنتی و راه‌های موثر برای مقابله با جنگ نرم مطرح گردید که برای سنجش اعتبار خرده مقیاس‌های این سوال از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است. این ضریب برای سنجش راهکار تقویت پایبندی مذهبی خانواده‌ها و ارتقاء سطح آگاهی خانواده‌ها در مورد جنگ نرم و ابزار رسانه و ماهواره و اینترنت برابر با ۰/۷۳،۳ بوده که در سطح $p < 0.05$ معنادار است. هم‌چنین با توجه به نتایج به‌دست آمده از جدول محاسبات پرسشنامه و تحلیل داده‌ها در نرم افزار محاسباتی و آماری SPSS، به این نتیجه می‌رسیم که ۰/۷۳،۳٪ از پاسخگویان اظهار داشته‌اند که با تقویت اعتقادات دینی و پایبندی مذهبی و ارتقاء سطح آگاهی و اطلاع‌رسانی خانواده‌ها می‌توان با جنگ نرم دشمنان مقابله کرد.

هم‌چنین مشخص گردید مهمترین ابزار جنگ نرم، ماهواره و شبکه اینترنت است که میزان استفاده از آنها در بین خانواده‌ها بسیار گسترش یافته است. هم‌چنین جنگ نرم باعث فروپاشی بنیان خانواده و افزایش خیانت زوجین، گسترش فساد و بی‌بندوباری، کاهش فرهنگ عفاف و حجاب و تضعیف هویت دینی خانواده می‌شود.

واژگان کلیدی: جنگ نرم، خانواده، رسانه، ماهواره، اینترنت.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: طرح تحقیق

۲	۱-۱- مقدمه
۴	۱-۲- بیان مسأله تحقیق
۵	۱-۳- اهمیت و ضرورت تحقیق
۷	۱-۴- سؤالات تحقیق
۷	۱-۵- اهداف تحقیق
۸	۱-۶- فرضیه‌های تحقیق
۹	۱-۷- متغیرهای تحقیق
۱۰	۱-۶-۱- تعاریف مفهومی و عملیاتی

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه

۱۲	۲-۱- مبانی نظری
۱۴	۲-۱-۱- جنگ نرم
۱۸	۲-۱-۱-۱- ویژگی‌های جنگ نرم
۲۲	۲-۱-۲- اهداف جنگ نرم
۲۴	۲-۱-۳- ابزارهای جنگ نرم
۲۸	۲-۱-۳-۱- هویت
۳۱	۲-۱-۳-۲- جنگ سخت
۳۲	۲-۱-۴- قدرت نرم
۳۳	۲-۱-۴-۱- ابعاد جنگ نرم
	۲-۱-۴-۲- چارچوب جنگ نرم از دیدگاه کمیسیون مشورتی دیپلماسی
۳۵	عمومی آمریکا
۴۱	۲-۱-۵- گروه‌ها و جوامع هدف جنگ نرم
۴۵	۲-۱-۶- هجوم فرهنگی دشمن

- ۴۶ ۷-۱-۲- جنگ نرم از دیدگاه آیات قرآن کریم
- ۵۰ ۸-۱-۲- مبارزه با شیطان بر اساس آیات و روایات
- ۵۰ ۱-۸-۱-۲- شیطان و شیطان پرستی
- ۵۱ ۲-۸-۱-۲- هدف از وجود شیطان چیست؟
- ۵۲ ۳-۸-۱-۲- راه‌های نفوذ شیطان از دیدگاه آیات و روایات
- ۵۲ ۴-۸-۱-۲- مقابله با شیطان از دیدگاه آیات و روایات
- ۵۵ ۹-۱-۲- نظریه‌های متفکرین اسلامی در مورد جنگ نرم
- ۵۷ ۱-۹-۳-۲- جنگ نرم در اندیشه و کلام امام خمینی (ره)
- ۵۸ ۱-۱-۹-۱-۲- دفاع همه‌جانبه از ارزش‌های دینی
- ۵۸ ۲-۱-۹-۱-۲- تحول فرهنگی
- ۵۸ ۳-۱-۹-۱-۲- حضور مؤثر حوزه علمیه و روحانیت
- ۵۹ ۴-۱-۹-۱-۲- توجه به مراکز آموزشی و تبلیغی
- ۶۰ ۵-۱-۹-۱-۲- توجه به جوانان و مشکلات آنان
- ۶۰ ۶-۱-۹-۱-۲- مبارزه با رفاه طلبی
- ۶۲ ۲-۹-۱-۲- جنگ نرم از دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله العالی)
- ۶۵ ۲-۹-۱-۲- جنگ نرم از دیدگاه سایر نظریه پردازان داخلی
- ۶۶ ۱۰-۱-۲- جنگ نرم از دید نظریه پردازان غربی
- ۶۶ ۱-۱۰-۱-۲- جنگ نرم از دیدگاه جوزف نای
- ۷۰ ۲-۱۰-۱-۲- قدرت و دیپلماسی نرم از نظر هانس ان‌تاچ
- ۷۱ ۲-۱۰-۱-۲- جنگ نرم از دیدگاه ویلیام داواتی
- ۷۲ ۱۱-۱-۲- رسانه‌ها و جنگ نرم
- ۷۶ ۱-۱۱-۱-۲- ویژگی‌های ماهواره
- ۷۹ ۲-۱۱-۱-۲- اشاعه فحشا و بی‌بند و باری
- ۷۹ ۳-۱۱-۱-۲- فیلم‌ها و مجموعه‌های تلویزیونی
- ۸۰ ۴-۱۱-۱-۲- شبکه‌های اجتماعی مجازی
- ۸۱ ۵-۱۱-۱-۲- نظرات مقام معظم رهبری درباره استفاده از ماهواره

۸۴	۲-۲- خانواده
۸۴	۲-۲-۱- مفهوم‌شناسی خانواده
۸۵	۲-۲-۱-۱- هدف از تشکیل خانواده از دیدگاه اسلام
۸۸	۲-۲-۱-۲- کارکرد تربیتی خانواده از دیدگاه اسلام
۹۰	۲-۲-۱-۳- تغییرات خانواده در دوره معاصر
۹۱	۲-۲-۲- خانواده و جنگ نرم
۹۴	۲-۲-۲-۱- خانواده‌های هدف در جنگ نرم
۹۷	۲-۲-۳- جایگاه و اهمیت خانواده در اسلام
۱۰۰	۲-۲-۴- دیدگاه‌های متفکرین اسلامی در مورد خانواده و اهمیت آن
۱۰۳	۲-۲-۴-۱- خانواده از دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله العالی)
۱۰۴	۲-۲-۴-۲- خانواده از دیدگاه شهید مرتضی مطهری
۱۰۵	۲-۲-۴-۳- خانواده از دیدگاه سایر نظریه پردازان اسلامی
۱۰۸	۲-۲-۵- دیدگاه‌های متفکرین غربی در مورد خانواده و اهمیت آن
۱۰۸	۲-۲-۵-۱- نظریه خانواده هسته‌ای پارسونز
۱۱۰	۲-۲-۵-۲- کارکردهای اساسی خانواده از نظر پارسونز
۱۱۲	۲-۲-۵-۳- نظریه کارکردگرایی امیل دورکیم
۱۱۳	۲-۲-۵-۴- دیدگاه سایر نظریه پردازان خارجی در خصوص کارکرد خانواده
۱۱۴	۲-۳- دیدگاه محقق
۱۱۵	۲-۳-۱- عوامل گرایش به ماهواره در خانواده
۱۱۸	۲-۳-۱-۱- تأثیرات ماهواره در تزلزل بنیان خانواده
۱۲۰	۲-۳-۱-۲- القای ضد ارزش‌ها به جای ارزش‌ها
۱۲۴	۲-۳-۱-۳- الگو برداری خانواده‌ها از ماهواره
۱۲۷	۲-۳-۱-۴- اثرگذاری ماهواره بر ارتباط عاطفی زوجین
۱۲۸	۲-۳-۱-۵- ترویج برای ازدواج سفید و تشکیل خانواده‌های نامشروع
۱۳۲	۲-۴- پیشینه تحقیق
۱۳۲	۲-۴-۱- مطالعات داخلی در مورد جنگ نرم و اثرات آن بر خانواده
۱۳۸	۲-۴-۲- مطالعات خارجی در مورد جنگ نرم و اثرات آن بر خانواده

فصل سوم: روش تحقیق

- ۱۴۰- ۱-۳- روش تحقیق و ابزار جمع‌آوری اطلاعات
- ۱۴۲- ۱-۱-۳- جامعه آماری و نمونه مورد مطالعه تحقیق
- ۱۴۴- ۲-۱-۳- روش گردآوری اطلاعات و داده‌ها
- ۱۴۵- ۱-۲-۱-۳- روایی پرسشنامه
- ۱۴۵- ۲-۲-۱-۳- پایایی پرسشنامه
- ۱۴۶- ۳-۱-۳- شیوه و ابزار تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق
- ۱۴۷- ۱-۳-۱-۳- ضریب همبستگی تای کندال
- ۱۴۸- ۲-۳-۱-۳- آزمون خی دو یا مجذور خ

فصل چهارم: یافته‌های تحقیق

- ۱۵۰- ۱-۴- یافته‌ها
- ۱۶۹- ۱-۱-۴- یافته‌های مربوط به رابطه متغیرها
- ۱۶۹- ۱-۱-۱-۴- یافته‌های مربوط به آزمون فرضیه‌های تحقیق
- ۱۷۱- ۲-۱-۱-۴- روش مصاحبه با خبرگان

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

- ۱۷۵- ۱-۵- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
- ۱۷۷- ۲-۵- بررسی سئولات و فرضیه‌های تحقیق
- ۱۷۷- ۱-۲-۵- بررسی سئولات تحقیق
- ۱۷۷- ۱-۲-۵- پاسخ به سؤال اصلی تحقیق
- ۱۷۷- ۲-۱-۲-۵- پاسخ به سؤال‌های فرعی تحقیق
- ۱۸۳- ۲-۲-۵- بررسی فرضیه‌های تحقیق
- ۱۸۸- ۱-۱-۵- تاثیر ماهواره در نارضایتی‌های خانوادگی
- ۱۸۹- ۲-۱-۵- بحران هویت و اختلال در شکل‌گیری شخصیت
- ۱۸۹- ۳-۱-۵- تعارض ارزش‌ها
- ۱۹۰- ۲-۵- پیشنهادها و راه‌کارهای کاربردی

۱۹۰

۵-۲-۱- پیشنهادهای اجرایی مقابله با تهدیدهای ماهواره

۲۰۰

فهرست منابع

۲۰۹

پیوست‌ها